

19. Перетц В. М. Вірші ером. Климентія Зиновієва сина / В. М. Перетц // Матеріали до вивчення історії української літератури. – К., 1959. – Т. I. – С. 357–363.
20. Перетц В. Н. К истории украинского искусства / В. Н. Перетц // Археологическая летопись Южной России. – 1905. – № 1/2. – С. 45–48.
21. Перетц В. Н. Былая старина Межигорского монастыря искусства / В. Н. Перетц // Археологическая летопись Южной России. – 1905. – №1/2. – С. 32–40.
22. Перетц В. Н. 4 документа к истории украинского казачества: 1659–1708 гг. / В. Н. Перетц // Киевская старина, 1905. – № 6. – С. 232–237.
23. Перетц В. Н. Новые данные для истории старинной украинской лирики / В. Н. Перетц // Известия Отделения русского языка и словесности Императорской Академии наук. – 1907. – Т. 12, № 1. – С. 144–184.
24. Перетц В. М. Українське питання в освітленні польского поета XVII віка : [В. І. Коховського] / В. М. Перетц ; [пер. І. Кревецький]. – Львів : Вид-во НТШ, 1906.– 17 с.
25. Перетц В. М. Польські пісні, записані українцем при кінці XVII століття / В. М. Перетц // Записки НТШ. – 1906. – Т. 74. – С. 141–144.
26. Перетц В. М. Українські думи / В. Н. Перетц // ЛНВ. – 1907. – № 4. – С. 22–30.
27. Перетц В. Н. Исследования и материалы по истории старинной украинской литературы XVI–XVIII веков / В. Н. Перетц. – Л. : АН СССР, 1929. – 255 с.
28. Сенник О. Н. Украинские рукописи в коллекции В. Н. Перетца // Труды Отдела древнерусской литературы. – Л. : Наука, 1974. – Т. XXIX. – С. 349–350.

Стаття надійшла до редакції 11.03.2013

N. V. Stakhiyeva

THE CULTURE ACTIVITY OF V. N. PERETZ IN THE CONTEXT OF THE UKRAINIAN NATIONAL IDEA LATE XIX – EARLY XX CENTURY

Considered an outstanding figure of the scientist, academician, collector of literary monuments - Vladimir Nikolayevich Peretz. Investigated his activity on the background of culture cultural-historical development and the struggle of the Ukrainian national idea of the late XIX - early XX century. The role of V. N. Peretz in the revival of Ukrainian culture and transfer of intellectual and cultural heritage for future generations.

Keywords: ukrainian culture, national idea, cultural revival, cultural heritage.

УДК 008:379.85

Л. М. Устименко, О. Кузнєцова

ТАНЦЮВАЛЬНИЙ ТУРИЗМ ЯК СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ТУР ПРОДУКТ НА ТУРИСТИЧНОМУ РИНКУ СВІТУ

В статті розглядається поняття та суспільні функції танцювального туризму. Представлено класифікацію танцювального туризму. Розглянуто основні центри танцювального туризму.

Ключові слова: танцювальний туризм, суспільні функції, класифікація танцювального туризму, центри танцювального туризму.

На сучасному етапі розвитку міжнародний туризм є однією з найбільш перспективних, динамічних та прибуткових галузей світової економіки. Туризм є самодостатнім, адже має невичерпні ресурсні запаси: природа, культура, творчі здобутки цивілізацій, духовні

цінності, а головне - люди, які прагнуть пізнати світ, побачити різні сторони життя та відкрити себе.

XXI століття – це час розвитку та швидких змін, пошуку нових форм, змісту, вражень в багатьох сферах життя. Дані тенденції спостерігаються і в міжнародному туризмі: глобалізація туризму, збільшення туристичних потоків, пошук можливостей для нововведень, виділення окремих ефективних сегментів ринку, впровадження інноваційних технологій та створення унікального туристичного продукту для задоволення всебічних потреб особистості, що прагне до самореалізації під час відпочинку. Тому головним завданням туристичних фірм є створення привабливого конкурентоспроможного продукту, який буде спрямований на задоволення різних, а часом і непересічних потреб споживачів.

Актуальною тенденцією на світовому ринку є спеціалізація туризму, тобто концентрація на виробництві турпродукту окремого виду, що орієнтується на відповідні туристичні ресурси та потребує спеціальної підготовки. Це дозволяє підприємству підвищити якість надання послуг, більш повноцінно задовольнити інтереси певного сегменту населення та зайняти свою конкурентоспроможну нішу на туристичному ринку[8].

Зазначені процеси спричинили виникнення танцювального туризму, що має на меті задовольнити потреби певного кола споживачів, створити нові унікальні можливості для само ідентифікації, креативності особистості та отримання емоційного та естетичного задоволення під час подорожі.

Танцювальний туризм дозволяє людині значно краще розвиватись фізично, творчо, отримуючи позитивні враження та покращувати психологічний стан, тобто максимально та ефективно самореалізуватись під час відпочинку

Танцювальна індустрія є досить розвинутою в наш час. Підтвердженням цього є професійна підготовка кадрів з хореографії у ВУЗах, велика кількість танцювальних шкіл по всій території України, проведення фестивалів, змагань та конкурсів протягом року, організація ТВ-шоу тощо. Дана індустрія, як і туризм, спрямована на благо суспільства, зокрема організацію дозвілля, оздоровлення та покращення психологічного стану людини, соціалізацію та комунікацію. Тому поєднання туристичної та танцювальної індустрії в єдиний напрям діяльності як танцювальний туризм є перспективою створення привабливого інноваційного турпродукту.

Метою даної роботи є виявлення танцювального туризму як самостійного спеціалізованого виду туризму та формування танцювальних маршрутів відповідно до регіонального поділу світу.

Для виконання поставленої мети необхідно виконати наступні завдання:

- визначити сутність танцювального туризму, його функції та особливості;
- розробити класифікацію танцювального туризму;
- здійснити аналіз інформаційних ресурсів щодо розвитку танцювальної індустрії у світі, а також її зв'язок з туристичною індустрією;
- дослідити ресурсну базу танцювального туризму: визначити основні туристичні центри, профільні танцювальні заклади навчання та заходи у світі, екскурсійні маршрути, які є цікавими для туриста-танцівника;
- дослідити перспективи розвитку танцювального туризму у світі.

Так як танцювальний туризм являється інноваційним видом туризму, то використання джерельної бази обмежувалися інтернет-ресурсами: веб-сайтами танцювальних студій різних регіонів світу, статистичними та інформаційними статтями авторів Кофмана А., Биркової Е., Ширіної Е., а також статтями про танцювальне мистецтво та сучасні тенденції на сайтах танцювальних студій України та Росії, таких як: Cubano Boom та Вища хореографічна школа танцю. При дослідженні теоретичного матеріалу використовувалися підручники сучасних авторів з теорії туризму Ільїної Е.І., Мальської М.Я., Пуцентейло П.Р., маркетингу в туризмі

Дуровича А.Я., Карягіна Ю.О., менеджменту Кіптенко В. К., економіки Морозова М.А., спеціалізованого туризму Устименко Л.М. та ін.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретичному обґрунтуванні та введенні поняття «танцювальний туризм».

Практична новизна даної роботи полягає у створенні спеціалізованого інноваційного туристичного продукту.

Танцювальний туризм – особливий вид туризму, який поєднує стандартний відпочинок з наданням спеціалізованих танцювальних послуг, що має відносно широку географію та значну ресурсну базу.

Для найбільш повної реалізації потенціалу танцювального туризму учасники танцювальних турів орієнтовані на виконання наступних завдань:

- ознайомлення з культурою та традиціями світових танцювальних шкіл;
- вдосконалення хореографічних навичок шляхом участі в танцювальних майстер-класах, фестивалях, виставах;
- встановлення дружніх відносин, обмін досвідом з іноземними танцювальними школами, студіями, тематичними театрами;
- розкриття таланту, звільнення від комплексів, вміння виражати себе (настрій, бажання, почуття) через танець.

Як і традиційні види туризму, танцювальний туризм виконує властиві йому специфічні функції:

- культурно-освітню – знайомство з культурою, побутом та національними особливостями країни;
- рекреаційну – сприяє відновленню та покращенню фізичних та психологічних сил людини;
- комунікативну – задовольняє потреби людини у спілкуванні, обміні інформацією, а також налагодження зв'язку «Я – Суспільство»;
- виховну – орієнтація на досягнення поставленої мети, опанування танцювальним мистецтвом, виховання індивідуальності - людини, яка мислить, творить, живе вільно та гармонійно;
- інтеграційну – встановлення зв'язків з країнами шляхом обміну танцювальним досвідом;
- креативну – вміння виражати себе за допомогою танцю, створювати хореографічні постанови, а також розкривати нові грані своїх здібностей та можливостей.

Отже, танцювальний туризм можна назвати новим, необхідним та перспективним видом спеціалізованого туризму та ввести поняття «танцювальний туризм» в теорію та практику організації туризму.

Танцювальний туризм – це суспільно-орієнтований спеціалізований вид туризму, що передбачає подорож до відповідних центрів та певних танцювальних шкіл, що мають відповідну ресурсну базу для реалізації та задоволення потреб окремого сегмента туристичного ринку.

Класифікація будь-якого суспільного явища або наукового поняття має важливе значення в сенсі його вивчення та подальшого функціонування. Вона дозволяє більш ефективно:

- вирішувати проблеми його територіальної організації;
- планувати розвиток матеріальної бази;
- визначати попит і формувати ринок туризму;
- розробляти та реалізовувати туристичний продукт.

Розробляючи класифікацію танцювального туризму, ми опиралися на існуючі

класифікаційні підходи. [8]. Але, власне, класифікація танцювального туризму запропонована авторами вперше.

Отже, танцювальний туризм можна класифікувати за наступними критеріями:

- за географічною ознакою;
- за видовою танцювальною спрямованістю;
- за формою подорожі;
- за рівнем підготовки учасників подорожі.

Проаналізувавши розвиток танцювального туризму можна запропонувати наступну його класифікацію:

За географічною ознакою:

1. Європейський (Польща, Німеччина, Австрія, Франція, Іспанія, Італія, Великобританія, Ірландія тощо).
2. Американський, що в свою чергу поділяється на:
  - Північноамериканський;
  - Південноамериканський (Аргентина, Бразилія);
  - Карибський басейн;
3. Азійський: (Індія, Китай, Таїланд та ін.).

За видовою танцювальною спрямованістю:

- сучасна хореографія;
- класична хореографія;
- бальна хореографія;
- народна хореографія.

За формою подорожі:

- - екскурсійно-танцювальний тур (автобусний тур, курортний відпочинок з відвіданням танцювальних майстер-класів);
- - івент (подієва) танцювальна подорож - участь у конкурсах, фестивалях, змаганнях тощо;
- - відпочинок в танцювальних таборах світу;
- - DWT (Dance Work Travel) – спеціальна програма, за якої турист має можливість працювати та відвідувати танцювальні курси в країні перебування (США).

За рівнем підготовки учасників подорожі:

- початківці;
- професіонали.

Згідно викладеній класифікації слід дати більш докладну характеристику найперспективніших турів.

Екскурсійно-танцювальний тур – форма танцювального туризму, яка включає певний набір послуг: розміщення, харчування, транспорт, екскурсійне обслуговування та відвідання танцювальних занять.

Даний тур може бути індивідуальним або груповим.

Індивідуальний – тур формується відповідно до побажань клієнта: відпочинок на курорті поєднується з відвіданням танцювальних студій.

Груповий – подорож певної кількості людей (20-40 чел.) за обраним маршрутом: двотижневі тури по Європі, Південній Америці, країнами Карибського басейну тощо.

Івент танцювальна подорож – відвідання та участь танцювальних колективів, груп у міжнародних фестивалях, конкурсах, змаганнях. Наприклад:

- «Канські зірки. Хореографія і театр» (Франція, Канни);
- «Легенда Середземномор'я» (Іспанія - Франція - Монако – Італія);
- «Париж, я люблю тебе! Хореографія і театр» (Франція, Париж);

- «Салют талантов» (Іспанія, Коста Брава);
- «Costa del arte. Хореографія і театр» (Іспанія, Барселона);
- «International Dance Games» (Італія, Ріміні) та ін.;
- Бразильський карнавал в Ріо-де-Жанейро.

Відпочинок в танцювальних таборах світу. Даний вид танцювального туризму передбачає перебування туристів в профільному таборі, де відбувається обмін танцювальним досвідом, проведення змагань, батлів та занять з наступних напрямків hip-hop, house, popping, locking, jazz, jazz funk, waacking, voguing, krumping, ragga jam, breaking та ін. Терміни перебування в таборі – 10-15 днів. В цей період запрошуються провідні хореографи світу для надання майстер-класів.

Вивчення стану та потенціалу танцювального туризму потребує подальшого збору статистичних даних, але вже зараз, виходячи з певних джерел, ми можемо стверджувати, що найбільші туристичні потоки танцювального туризму спрямовані з Європи до країн Карибського басейну, Південної Америки та США, а зворотні до Європи найбільші з США, менш численні з країн Латинської Америки. Слід зауважити, що постійно зростає туристичний потік з Китаю до США й менш значними є потоки до Азійського регіону з Європи та Американського регіону.

Відповідно до зазначених ознак танцювальний туризм можна визначити як нововведення в туристичній галузі, джерелом виникнення якого є потреби потенційних клієнтів в організації спеціалізованих танцювальних турів, що охоплюють широку географію маршрутів, зокрема, Європейський, Американський та Азійський регіони. Інноваційність полягає у виокремленні танцювального туризму в окрему наукову категорію, визначенні його особливим видом спеціалізованого туризму та створенні нового якісного тур продукту, що потребує певного капіталовкладення через наявність потужної ресурсної бази.

Танцювальний туризм являє собою інноваційний особливий вид туризму, який поєднує стандартний відпочинок з наданням спеціалізованих танцювальних послуг, що має відносно широку географію та значну ресурсну базу. Даний вид туризму передбачає подорож до відповідних центрів, певних танцювальних шкіл, що мають відповідну ресурсну базу для реалізації та задоволення потреб окремого сегмента туристичного ринку.

На сучасному етапі танцювальний туризм перебуває в самодіяльному вигляді, тобто організуються подорожі безпосередньо танцівниками або колективами з метою відвідання фестивалів, змагань, конкурсів.

Згідно викладеному вище слід зробити наступні висновки, а саме: танцювальний туризм можна назвати новим, необхідним та перспективним видом спеціалізованого туризму та ввести поняття «танцювальний туризм» в теорію та практику організації туризму.

Танцювальний туризм – це суспільно-орієнтований спеціалізований вид туризму, який виконує культурно-освітню, рекреаційну, комунікативну, виховну, інтеграційну та креативну функції, та передбачає подорож до відповідних центрів і певних танцювальних шкіл для реалізації та задоволення потреб окремого сегмента туристичного ринку.

Танцювальний туризм класифікується за наступними ознаками:

- За географічною ознакою. Існує три основні регіони танцювального туризму: Європейський, Американський (США, країни Карибського басейну, Аргентина і Бразилія) та Азійський.
- За видовою танцювальною спрямованістю. Виділяють чотири основні стилі хореографії: сучасну, класичну, бальну та народну.
- За формою подорожі варто виділити: екскурсійно-танцювальний тур, івент танцювальну, відпочинок в танцювальних таборах світу та спеціальну програму DWT (Dance Work Travel).

• За рівнем підготовки учасників подорожі слід виділяти початківців та професіоналів.

Інтеграція туристичної, танцювальної та дозвілєвої індустрій можлива шляхом дослідження та формування туристичних маршрутів, складання спеціалізованих турів та програм. Пріоритетними напрямками для даної діяльності є Європейський та Американський регіони світу. У свої чергу подорожі мають групову та індивідуальну форму організації. Програма туру включає: проживання, харчування, транспорт, екскурсійне обслуговування та додаткові танцювальні послуги (відвідання танцювальних майстер-класів, фестивалів, вистав, змагань, вечірок тощо).

Популярними туристичними танцювальними регіонами є:

• Європа - Польща, Німеччина, Франція, Великобританія, Іспанія, Італія, Австрія, Ірландія, Фінляндія та ін., які спеціалізуються на таких сучасних стилях хореографії, як: хіп-хоп, модерн, джаз, контемп, попінг, вакінг, сальса, фламенко тощо.

• Америка – США, Аргентина, Бразилія, Куба та Домініканська Республіка, в танцювальному мистецтві яких переважає запальна латино-американська хореографія: аргентинське танго, самба, реггетон, сальса, бачата, меренге, капоейро та ін. США являється країною-засновницею сучасних стилів танцю (хіп-хоп, брейкінг, стріт-джаз, фанк, свінг, джаз тощо).

Перспективним для розвитку танцювального туризму залишається Азійський регіон, що є привабливим для туриста-танцівника, який прагне розширити свої навички та дізнатися про унікальне етнічне танцювальне мистецтво. Туристичними центрами Азії є наступні країни: Індія, Китай, Таїланд, Лаос, Камбоджа, В'єтнам, Балі, Шрі-Ланка та М'янма. Доцільним є формування індивідуальних турів, де поєднується курортний відпочинок та навчання різним танцям, а також відвідання вистав, шоу-програм та фестивалів.

Споживчий сегмент танцювального туризму формує активне, платоспроможне молоде населення, яке зацікавлене у вивченні нових танцювальних стилів, покращенні своїх навичок у поєднанні із закордонною мандрівкою з метою пізнання або відпочинку.

Танцювальний туризм є інноваційним та перспективним спеціалізованим видом туризму, який має на меті ознайомлення з культурою популярних туристичних центрів світу, вдосконалення хореографічних навичок шляхом участі в танцювальних майстер-класах, фестивалях, виставах; встановлення дружніх відносин та обмін досвідом з іноземними танцювальними школами, студіями, а також розкриття таланту, звільнення від комплексів та відновлення фізичних, психічних та духовних сил людини.

Список використаної літератури

1. Дурович А.Я. Маркетинг в туризме: Учеб.- практ. пособ. - М.: МЭСИ, 2000.- 495 с.
2. Ильина Е. И. Туроперейтинг: организация деятельности. - М.: Финансы и статистика, 2001.- 251 с.
3. Карягін Ю.О., Тимошенко З.І., Демура Т.О., Мунін Г.Б. Маркетинг турпродукту: Підручник. - К: Кондор, 2009. - 394 с.
4. Кіптенко В. К. Менеджмент туризму : Підручник. – К.: Знання, 2010. – 502 с.
5. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг послуг: підручник. - К.: "Знання", 2008. - 661 с.
6. Морозов М.А., Володоманова Н. Ю. Макроэкономика туриндустрии: Учеб.-метод. пособ. - М., 2002.- 333 с.
7. Пуцентейло П.Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємства: Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 344с.
8. Устименко Л.М. Основи туризмознавства: Навч.пос. / Л. М. Устименко – К., 2013.- 380с.

Дата надходження до редакції: 06.05.13

L. Ustyenko, O. Kuznetzova

DANCING TOURISM ES A SPECIAL TURN ON THE MARKET OF THE WORLD.

In the article a concept is examined that social functions of dancing tourism. Classification of dancing tourism is presented. Description is given to the basic centers of dancing tourism.

Keywords: *dancing tourism, social functions, classification of dancing tourism, centres of dancing tourism.*